

PONÈNCIA

de política agrària

**UNIÓ
DE PAGESOS**

Xe CONGRÉS

FEM aliments FEM territori FEM país

el valor de la nostra lluita

ÍNDIX

A.- Noves funcions, nova cultura, noves responsabilitats.

A.1.- Nous temps, nous camins.

A.2.- Clarificar i ser conseqüents.

A.3.- Cultura alimentària mil·lenària i salut.

A.4.- Articulació política i social de les noves perspectives culturals.

B.- Propostes de política agrària.

B.1.- Introducció.

B.2.- La revisió de la PAC 2008.

B.3.- Pagesia professional.

B.4.- Legislació sobre comerç i de defensa del consumidor.

B.5.- El contracte de la pagesia amb la societat.

B.6.- Agricultura de grup.

B.7.- Projectes innovadors i noves oportunitats

B.8.- Instruments per respondre a les crisi sectorials.

B.9.- Formació.

B.10.- Assegurança d'exploració.

B.11.- Desenvolupament territorial.

B.12.- Elaboració de la producció pròpia.

B.13.- Medi ambient.

Annex

A.- Noves funcions, nova cultura, noves responsabilitats

Fa temps que la Unió Europea va encunyar la triple funció de l'activitat agrària (alimentària, territorial i ambiental) amb la finalitat d'encarar amb alguns trumfos a la mà –deien les ments pensants de la Comissió de la UE• les negociacions en el si de l'OMC i per respondre a les acusacions de distorsió de la lliure competència, que els feien els països més liberals de l'OMC.

Tots sabem també que des del neolític, quan els humans vam començar a fer ramaderia i/o agricultura i/o ceràmica, que sempre hem dut a terme la triple funció d'articular el territori. I tant si pensem en les grans com en les petites civilitzacions i fins a les més minúscules. També i alhora sempre hem influït • per bé i per mal, però sempre a l'hora de modificar• en el medi. I, és clar, hem produït aliments.

Tots vèiem clar que la PAC, que va sorgir els anys cinquanta del segle XX, es va pensar per estimular la producció d'aliments bàsics en una Europa afamada, immersa en la misèria de la postguerra i d'acord amb les conveniències dels països que eren a la CEE, i especialment dels que tallaven el bacallà. Després va tenir els efectes de sobreproducció coneguts que van menar a successives reformes que mai, però, han deixat de beneficiar els grans terratinents i absentistes (aquest seria un terme potser que cal utilitzar en el futur) per a la PAC.

A.1.- Nous temps, nous camins.

Ara des que va a començar a córrer el terme "globalització" hem fet molts exercicis de reflexió, d'analitzar com funcionen les agricultures a escala mundial, com s'interrelacionen, i quines conseqüències hauria de tenir això per a les polítiques agràries que fem a diferents escales, europea estatal i regional. I ho fem massa sovint amb poc rigor, de manera que moltes vegades les fal·làcies esdevenen tòpics. Començant pel fabulós i suposat malbaratament de recursos que es diu que és la PAC. Quan només són engrunes d'una Europa ultraliberal: menys de la meitat de l'1 % del PIB dels Estats membres. Independentment que la seva distribució es gestioni bé i tot i que sabem que els criteris que s'estableixen a la PAC no són els de progressivitat en funció d'ajudar els pagesos més desfavorits amb criteris socials progressius. Per altra banda, hi ha arguments sòlids que determinen i justifiquen mesures de política agrària que, mal explicats, tantes vegades són pedra d'escàndol per als ciutadans que paguem religiosament els nostres impostos.

A.2.- Clarificar i ser conseqüents.

És bo, en aquests temps que tants tòpics són usats com a llances, clarificar i sobretot treballar amb rigor perquè les propostes i la realitat de les coses estiguin relacionades en la deguda mesura. Nosaltres pensem que encara no s'ha explorat prou la triple funció de l'activitat agrària i sobretot que no se n'han extret les degudes conseqüències pràctiques. Cal, doncs, fer-ho des dels poders públics, des dels mitjans de comunicació que tenen la missió d'informar els ciutadans amb veracitat, i també per la nostra part hem de fer l'aportació necessària **perquè tots els ciutadans coneguin prou bé quins efectes i objectius té la nostra activitat professional.** Cal trobar gent que creï opinió a favor nostre, en els diversos mitjans de comunicació.

A.3.- Cultura alimentària mil·lenària i salut.

Tenim aquesta cultura que s'ha encunyat amb el nom gairebé de farmacopea (Dieta!) de la "Dieta mediterrània". Tots sabem que som un gresol de possibilitats i costums alimentaris, perquè les condicions naturals i la història ho han fet així. Una cultura alimentària de les més mestisses que hi pugui haver, tot i que ara totes les cultures alimentàries s'entrecreen, i més ho faran en el futur.

D'altres llocs tenen altres possibilitats i d'altres limitacions, diferents. El que ha de fer cadascú és explorar i explotar conseqüentment les possibilitats pròpies.

En aquest sentit pensem que com a pagesos tenim una triple missió, d'acord amb la ferina que fem:

- a) Transmetre al conjunt de la societat, especialment la catalana, valors culturals alimentaris de proximitat (passats, presents i futurs)
 - Com a valors alimentaris en si
 - Com a resultat d'una feina professional valuosa
 - Com a resultat d'una combinació complexa d'història, tècnica, activitat socio-econòmica arrelada a la terra i relacionada estretament amb la nostra identitat nacional.

- b) Continuar millorant els nivells de qualitat, en tota la gama productiva i oferir aliments sans, bons i preuats pels consumidors d'aquí i els que hi pugui haver de fora.

- c) Els pagesos som els dipositaris d'una cultura ancestral i mil·lenària, transmesa de pares a fills
 - gairebé sempre de forma oral
 - d'una extraordinària vàlua, tant antropològica, com cultural i històrica, i que volem fer arribar a la societat del nostre País.

Uns quants exemples ho demostren: els topònims, allò que assenyalava la geografia dels indrets, les frases fetes referides a la feina de pagès, els contes, les rondalles, les cançons, els noms locals de tot allò que bull i creix en l'espai en què ens movem, la manera d'interpretar el temps, la història local, els jocs, les festes, la cuina popular i un llarguíssim etcètera.

Hem de fer conèixer també a la societat, que tot això està greument amenaçat per l'envelliment de la pagesia i, sobretot, la manca de relleu generacional, de la no incorporació de joves per culpa de la manca de sensibilització dels successius governs, massa permissius amb la criminalització gratuïta i inconscient, per part de determinats col·lectius, de la feina de pagès.

Si això no s'atura, ens podem veure suplantats per uns nous bàrbars il·lustrats que, sense cap tipus de vergonya, ens canvien el nom de les coses, de les plantes, dels ocells, que expliquin una altra història, des d'uns paratges amb noms diferents, això sí, ajudats pels poders públics dins al punt que seran ells qui viuran del territori, consumant un genocidi cultural de dimensions descomunals.

Una Catalunya sense pagesos pot ser la gran desfeta, el gran drama del segle XXI. La Unió de Pagesos s'haurà de "deixar la pell" perquè això no passi.

A.4.- Articulació política i social de les noves perspectives culturals.

Tot això no podem fer-ho sols, ni de bon tros. Ha de ser la societat catalana la que ha de voler explotar al màxim les seves possibilitats alimentàries i la seva rica cultura gastronòmica i, alhora, fer els processos d'hibridació i mestissatge que el món global implica, amb els canvis poblacionals i les tradicions que ens arriben amb el seu aire fresc i els seus defectes i virtuts. Però, per això cal que les institucions assumeixin aquestes noves realitats i tots els agents socials implicats hi puguem fer el nostre millor paper.

A.4.1.- L'alimentació a l'escola.

Que l'alimentació s'apregui reglamentada a l'escola ens sembla fonamental per qüestions de a) salut b) qualitat de vida (plaer gastronòmic) c) educació alimentària. Ens semblaria una de les inversions més rendibles que podria fer el Departament de Salut de la Generalitat. Alhora que cal ensenyar als joves d'on venen i com es fan els aliments que mengem.

A.4.2.- L'alimentació a casa.

Al mateix temps, cal donar continuïtat a aquest aprenentatge en l'hàbit diari del menjar. Per això, creiem que cal que el Departament de Salut engegui campanyes de bons hàbits alimentaris a les llars.

A.4.3.- Col·laboració en la transmissió de coneixements professionals històrics i actuals.

Pensem que això ajudaria a entendre el món actual i a mirar d'una altra manera el que mengem i valorar els que ho fan possible en tota la cadena agroalimentari i de distribució. I a la vegada també contribuiria a no perdre els valors culturals i gastronòmics que tenim a Catalunya.

Amb això, i amb la col·laboració modesta, però necessària, que podem fer els professionals pagesos en aquest procés pensem que hi sortirem guanyant tant els pagesos professionals com els ciutadans de Catalunya. És un grau de civilització elevat tenir una bona cultura alimentària i gastronòmica, i és un fet que té repercussions cabdals en el camp de la salut i, al capdavant, en els pressupostos públics que es dediquen a la salut.

La Unió de pagesos treballarà per aconseguir una xarxa d'explotacions arreu del territori preparades per rebre visites d'escoles, on aquestes hi trobin informació i formació sobre la importància del món agrari, la seva multifuncionalitat, i en especial la producció d'aliments de qualitat.

A.4.4.- Mercat de proximitat.

Estem vivint en una societat on els canvis es produeixen amb una gran celeritat i fan aparèixer noves necessitats socials que haurien de ser cobertes amb la mateixa rapidesa. L'agricultura, el comerç i el turisme haurien de tenir un impacte social i econòmic al territori, ja que són activitats que modelen i afecten el model i la vida dels pobles.

Els territoris haurien de ser compactes, cohesionats, socialment equilibrats i sostenibles, per això hauriem de treballar per un mercat de proximitat. Un mercat que defensés el petit i mitjà comerç i els productors.

Un turisme de qualitat i cultural, que apreciï els nostres territoris i el que s'hi conrea, amb una identitat pròpia, amb credibilitat i diferenciada. Hem de treballar per la defensa de l'impuls d'aquest model enriquidor.

Cal encunyar una nova cultura agroalimentària que tingui en compte

1) La múltiple funció de l'activitat agrària	Alimentària, territorial, ambiental, econòmica, social i cultural.
2) La responsabilitat pedagògica dels implicats	Estat i institucions, mitjans de comunicació, professionals agraris
3) Cal crear els instruments per implantar-ho	- Formació alimentària reglada - Divulgació programada a tots els nivells escolars - Aprofitament per implicar-hi agents/actors institucionals i individuals del medi rural

B.- Propostes de Política Agrària

B.1.- Introducció.

L'activitat agrícola i ramadera catalana està sotmesa a diverses disjuntives i condicionants, que venen de lluny, està articulada per una PAC que ha variat de model, i aquest segueix el que es va pactar respecte als suports agraris el 1994 en el marc de l'Organització Mundial del Comerç, les línies de fons del qual són els ajuts dissociats de la producció, basats en referents històrics, uns preus de garantia en pràctica desaparició i un paquet de possibilitats en l'àmbit del desenvolupament rural; i per una altra banda, un accés cada vegada més gran dels productes agraris de països de fora de la UE, ja sigui com a conseqüència d'acords bilaterals o multilaterals.

Les darreres reformes de la PAC han anat acompanyades d'un debat pressupostari de fons, que ha culminat en la congelació de la despesa agrària de la UE-15 i en un increment molt lleuger per a la UE-27, que ha portat com a conseqüència una reducció dels ajuts directes de la PAC. A més, aquests tenen una espasa de Damocles de noves retallades amb la clàusula de disciplina financera, aquesta congelació i possible reducció suposa amb el pas del temps una reducció del seu valor en termes reals. Per si això fos poc, la PAC ha introduït, mitjançant la condicionalitat dels ajuts, un encariment dels costos de producció.

En aquest context d'obertura dels mercats europeus, baixada dels ajuts directes i encariment dels costos de producció a la UE respecte als nostres competidors de fora, al sector agrari només li queda entrar en una via d'innovació constant (tecnologia, formació, valor afegit, valoració dels productes, promoció...) que permeti superar el conseqüent impacte negatiu en els migrats marges nets de l'activitat productiva, i aconseguir una fiscalitat justa i uns costos socials que ho acompanyin.

És en aquests darrers àmbits on especialment s'ha d'adreçar una política agrària estatal i catalana. No obstant això, molt han de canviar les coses per assolir el nivell que els països europeus més avançats ja disposen des de fa temps, l'experiència que tenim la pagesia catalana no és falaguera: en l'etapa 1994-1999 ni tant sols s'aprofitaven plenament els recursos europeus adreçats a les polítiques de cohesió econòmica i social i d'acompanyament agràries, en l'etapa 2000-2006 s'han aprofitat els recursos europeus (reduïts per no haver-los aprofitat prou abans), tot i que la seva programació i destinació no han anat plenament en la línia de fomentar la innovació que la pagesia necessita.

Ara s'acaba d'aprovar el PDR de Catalunya 2007-2013, i amb aquesta programació era l'hora de dissenyar la política agrària que permetés al sector superar els handicaps, i fer-ho lluny de les discriminacions que fins ara ens han menat i amb independència de quin és el grau de finançament europeu.

El nou PDR 2007-2013 ha d'anar destinat exclusivament a la política agrària, i no a fer camins per als ajuntaments. Amb això no volem dir que estiguem en contra de fer camins, sinó que s'haurien de finançar des de la conselleria territorial i no amb els diners dels pagesos. El Govern i el Parlament s'haurien d'haver compromès veritablement en el desenvolupament econòmic i social de l'activitat

agrària, perquè per primera vegada s'ha elaborat un programa de desenvolupament rural quasi exclusivament des de Catalunya, el qual, malgrat les mancances que ja comentarem més endavant, hauria de servir per ajudar la nostra pagesia a adaptar-se als canvis i afrontar amb èxit els reptes presents i futurs.

Abans d'entrar a formular un ideari que forneixi a l'agenda sindical els continguts i objectius més rellevants per als propers anys, volem assenyalar que al final d'aquesta ponència hi ha una petita anàlisi de l'evolució recent de la pagesia i de l'agricultura, ramaderia i silvicultura catalanes.

B.2.- La revisió de la PAC 2008.

El 20 de novembre de 2007, la Comissió Europea va adoptar una Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu i al Consell, la COM(2007) 722 final, anomenada "Preparant-se per a la revisió de la reforma de la PAC". En aquesta Comunicació, que encetava el debat de la revisió de la reforma de la PAC del 2003 i posteriors ampliacions (oli, tabac, cotó, fruites i hortalisses...), la Comissió plantejava tres preguntes:

- Com fer el Règim del Pagament Únic (RPU) més eficaç, més racional i més simple?
- Com garantir, en un context de globalització i una CE-27, la conveniència d'instruments de suport al mercat concebuts en el seu origen per a una comunitat de sis membres?
- Com fer front als reptes actuals, com el canvi climàtic, el desenvolupament dels biocarburants o la gestió de l'aigua, o els que ja existeixen, com la conservació de la biodiversitat, adaptant-se als nous riscos i a les noves possibilitats?

Pel que fa a les opcions per a la simplificació de l'RPU, la Comissió planteja el fet de mantenir el model històric, o establir un model regional (mitjana regional), o bé establir un model que combini els models històric i regional. A la vegada que també planteja que es conservin alguns ajuts directes específics i les retencions fins al 10% de l'article 69 del R. (CE) 1782/2003.

La Comissió proposa respecte al suport parcialment connectat, l'eliminació dels suports parcialment connectats, en particular en el sector dels conreus herbacis. No obstant això, també es planteja si alguns ajuts parcialment connectats poden conservar certa utilitat, en regions on el nivell de producció és baix, però tenen importància mediambiental i econòmica, per exemple l'ajut a les vaques dides. La Comissió afirma que un dels objectius assolits de la reforma de la PAC del 2003 va ser el de posar fi al suport a la producció.

La Comissió proposa debatre sobre la fixació de nivells mínims i màxims als ajuts directes:

- Elevar el nivell mínim d'ajut o la superfície mínima exigida.
- Limitar l'ajut màxim:
 - > 100.000 a 200.000 euros (reducció del 10%).
 - > 200.000 a 300.000 euros (reducció del 25%).
 - > 300.000 euros (reducció del 45%).
 - els imports afectats per aquests límits màxims quedaran a disposició de l'Estat membre de les explotacions afectades.

A més, la Comissió proposa reforçar el segon pilar incrementant paulatinament la modulació obligatòria fins al 13% (el 2010 un 7%, el 2011 un 9%, el 2012 un 11%, i el 2013 un 13%). Totes aquestes mesures econòmiques en el context de l'afirmació sobre el marc financer que no es preveu cap recurs addicional a favor del primer i segon pilars de la PAC.

Pel que fa als pocs mecanismes de mercat que encara queden a la PAC, la Comissió proposa revisar el paper de la intervenció en els mercats i del control de l'oferta, concretament les quotes, la intervenció pública, el suport als preus i les restitucions a l'exportació. I afegeix que s'han de tenir en compte a termini mitjà els mercats, especialment en els sectors dels cereals i la llet.

Quant a la intervenció en el sector de cereals, proposa mantenir només la intervenció per al blat. Pel que fa a les quotes lleteres, en proposa la supressió, incrementant-les inicialment, per eliminar-les, com a més tard el 31/03/2015 i proposa tenir en compte mesures de desenvolupament rural adreçades a l'increment del valor afegit en regions muntanyoses. La Comissió també proposa revisar les mesures de control de l'oferta dels farratges assecats, el midó, el cànem i el lli. Quant a la retirada de terres, planteja la seva eliminació, i reforçar el suport del desenvolupament rural en la gestió de les explotacions, de l'aigua i del medi ambient.

La Comissió també proposa delimitar l'àmbit de la condicionalitat, delimitant millor les Regles Legals de Gestió (RLG), i examinar i modificar, si s'escau, la llista d'RLG i les Bones Condicions Agràries i Mediambientals (BCAM). Quant a la gestió de riscos, mitjançant el desenvolupament rural, planteja deixar en mans dels Estats les solucions específiques. Quant als reptes del canvi climàtic, la gestió de l'aigua i la biodiversitat, proposa reforçar les mesures de desenvolupament rural existents per atenuar els efectes del canvi climàtic, per millorar la gestió de l'aigua, i el subministrament de serveis mediambientals en l'àmbit dels biocarburants i de la protecció de la biodiversitat; afegint que la condicionalitat permetria també contribuir als objectius anteriors, que la recerca i la innovació són indispensables (biocarburants de segona generació), i que cal determinar si el règim actual de suport als conreus energètics és eficaç.

Respecte a Catalunya, les propostes que la Comissió pretén ventilar en 14 pàgines, són l'orientació d'una veritable reforma i no una revisió de la PAC, la qual és inacceptable, ja que es basa en la concepció que els nous reptes de la societat europea s'han d'assumir pagant-los la mateixa pagesia professional amb més reducció dels seus ajuts directes (un 8% addicional al 5% actual, és a dir, un 13% en modulació i l'amenaça d'ampliar la utilització de l'article 69, que a l'Estat espanyol ja s'ha usat en la llet, el 10% i en el boví de carn, el 7%), en el desmantellament total de les polítiques que incideixen directament en el mercat, i en la desregulació dels sectors amb drets de producció. A més de situar els productors catalans (d'oví, boví, llet, blat de moro, arròs i l'oli a bona part del sector) en pitjors condicions de competència que d'altres països de la CE.

Sota el concepte de simplificació, la Comissió proposa un canvi radical dels càlculs de l'RPU. A Catalunya, la mitjana dels drets se situa en uns 281 euros/hectàrea, però la desviació d'aquesta mitjana és enorme, ja que disposem de milers de persones amb drets per sota de 100 euros per hectàrea, però també d'un nombre més gran de persones amb drets per damunt dels 500 euros per hectàrea; això és degut al fet que disposem de quasi tots els sistemes productius. Per tant, sense tenir en compte la realitat de l'agricultura de regadiu o la de muntanya i la dels sectors ramaders catalans, no es pot acceptar una simplificació que ens porti a uns drets de l'RPU de la mitjana de Catalunya. Pel que fa a la conservació dels ajuts específics, a Unió de Pagesos continuem defensant de disposar del major suport públic possible vinculat a la producció. Al sindicat sempre hem denunciat que la desconexió total basada en referències històriques dels ajuts directes de la producció, la modernització i la incorporació de joves, desincentiva la producció, i genera especulació amb la terra i una davallada econòmica de les zones rurals on s'abandoni la producció i es mantinguin només les terres en bones condicions agràries per continuar percebant els ajuts del pagament únic. Amb els canvis de la reforma de la política agrària comunitària creiem que s'ha d'obrir un debat amb els sectors afectats per tal d'adaptar les propostes de cada sector a la nova situació.

No és cert que fos un objectiu de la reforma de la PAC del 2003 això de posar fi als ajuts a la producció, si bé es cert que fou conseqüència dels acords de 1994 a l'OMC, ja que el 31/12/2003 s'acabava la clàusula de pau acordada quant a determinats ajuts directes per superfície o cap de bestiar, exigència a què la Comunitat Europea (CE) va donar resposta amb la reforma de la PAC de 2003, tot i que avui la CE disposa d'un marge que sobrepassa els 70.000 milions d'euros per a ajuts directes a la producció o els preus, el qual es reduirà possiblement a poc més de 20.000 milions d'euros quan es tanqui l'actual ronda negociadora de l'OMC, però encara disposarà addicionalment de marge a la caixa blava i d'un marge addicional d'ajuts de *minimis* sectorials. D'aquests marges, la

CE actualment només n'usa 6.400 milions d'euros en mesures de mercat, i l'any 2013 ja només té previst d'usar-ne 3.000 milions d'euros.

La Unió de Pagesos continua defensant un tipus de modulació progressiva i un establiment de sostres d'ajut de la PAC de 50.000 • màxim per explotació, amb un increment de 20.000 • per a cada UTA de mà d'obra familiar i/o assalariada. Encara que l'última reforma no contemplava cap sostre i, per tant, el gran desequilibri de la PAC d'abans de la reforma es manté: a l'Estat espanyol, un 5,33% dels perceptors s'emporten el 56,56% dels ajuts directes. Quant a la modulació aprovada, no s'assembla en res a la modulació progressiva proposada per la Unió de Pagesos, ja que contempla una franquícia de 5.000 • per als petits productors i és una reducció lineal del 5% del 2007, amb possibilitats d'ampliar-se fins al 13% com proposa la Comissió al document de reflexió de la PAC el 2008.

La renda dels pagesos i les pageses professionals no pot suportar més pagar els plats trencats del Consell quan als recursos de la Unió Europea, i menys ser la que ha de finançar noves exigències, que són els ciutadans en general qui les han de sufragar. A més, això es proposa en un context general d'encariment dels costos de producció, cosa que suposarà un fort constrenyiment de la renda de la pagesia. No es pot fer política sense pressupost; si la Comissió no es veu prou capacitada per assolir el consens o una àmplia majoria en el Consell a favor de disposar d'una PAC forta i estratègica per al benestar de la ciutadania europea, ha d'acceptar que no pot fer noves polítiques i que els canvis rellevants s'han de plantejar d'una altra forma i en un altre moment.

A Unió de Pagesos considerem injustificada la proposta de la Comissió Europea de deixar la PAC sense instruments de regulació dels mercats als sectors que ja els tenen a un nivell de sota mínims, i que eliminarien qualsevol capacitat de reserves estratègiques alimentàries a la CE. La desregulació dels mercats porta aparellades conseqüències que ha d'afrontar en tot cas per la mateixa PAC; és del tot inacceptable que la desregulació es pretengui pal·liar amb ajuts estructurals del desenvolupament rural finançats per la mateixa pagesia mitjançant l'increment de la modulació obligatòria, del 5% actual al 13%.

A Unió de Pagesos de Catalunya considerem necessari revisar les BCAM, ja que la condicionalitat les inclou sense tenir en compte que alguns del seus aspectes, per exemple l'erosió, afecta molt més el sud d'Europa pel seu clima i orografia, que també en va limitar al seu moment el nivell d'ajuts per la seva menor productivitat, i que el fet d'obligar a realitzar determinades pràctiques suposa un sobrecost o una sanció per a aquestes zones menys competitives; per tant, cal evitar distorsions en la competència interna de la CE, ja que no és acceptable que les circumstàncies del clima o l'orografia determinin uns majors costos de producció derivats de disposicions legals. En aquesta línia, és inacceptable que la Comissió pretengui introduir noves exigències socials a la pagesia, les quals són responsabilitat del conjunt de la ciutadania, com la conservació de la biodiversitat (Catalunya ha inclòs el 30% de la seva superfície a la Xarxa Natura 2000), i que les pretengui finançar només mitjançant la contribució dels pagesos i les pageses. A més, el tipus de noves exigències (biodiversitat, regadius...) que es planteja la Comissió Europea afectarà de ple la competitivitat de la pagesia del sud d'Europa, perquè a canvi del que ja perceben (retallat per la nova modulació) hauran de suportar costos molt més importants que els companys del nord d'Europa. No es poden acceptar en un mercat únic mecanismes tècnics que afectin la nostra competitivitat.

Malgrat les crítiques a les propostes de la Comissió Europea en el marc de l'actual revisió de la PAC, a Unió de Pagesos de Catalunya som conscients que, abans del 2013, s'ha d'aconseguir un nou ideari que sustenti una PAC forta, eficaç i simplificada en favor de la pagesia professional europea, el qual ha de legitimar aquesta política davant de la ciutadania europea i deixar d'estar basada en referències històriques. Aquesta tasca no es pot dur a terme en solitari des de Catalunya: s'hauran de cercar els aliats i col·legues a l'Estat espanyol i a la resta d'Estats membres de la Unió Europea, ara ja a 27 i qui sap si a més de 30 en els propers anys, perquè de res no ens serviria de construir un ideari i propostes que no puguin obtenir un ampli suport comunitari.

La PAC fou concebuda, pels fundadors de la Comunitat Econòmica Europea • i els que s'hi han incorporat després no ho han posat en qüestió•, com una política comuna per garantir el subministrament d'aliments a la ciutadania europea, a preus raonables i contribuint a un nivell de vida equitatiu per a la pagesia. L'èxit aconseguit temps endarrere en l'abundància d'aliments a preus raonables ara no és tan lar en incrementar-se la demanda mundial de productes alimentaris, per això la PAC ha de continuar cercant l'optimització de la capacitat productiva d'Europa, perquè la seva ciutadania de 500 milions de persones ha d'estar segura de poder comptar amb l'estabilitat del seu abastiment de productes alimentaris europeus, ja que les seves exigències de producció i elaboració són les més elevades en sanitat i seguretat alimentàries i en sostenibilitat del món. Si no és així, els delicats equilibris en la seguretat dels abastiments, en els preus dels aliments i en la preservació del món rural (econòmica, social, cultural i mediambiental) es trencaran. A més, els estàndards europeus de seguretat i sanitat alimentàries, de benestar animal i de sostenibilitat es veuran fortament constrets, a la vegada que això suposarà un fort increment dels costos mediambientals al conjunt del món, ja que s'haurà d'abastir la demanda europea amb un elevat cost de combustibles per al seu transport, emmagatzemament i distribució a escala del planeta.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de cercar la complicitat de la ciutadania catalana i europea organitzada (consumidors, sindicats obrers, patronals, associacions de veïns, etc.) per contribuir de forma cabdal a reforçar l'objectiu de disposar d'una agricultura, ramaderia i silvicultura multifuncionals, sostenibles, competitives, professionals i que estiguin repartides per tot Europa, i especialment en les zones amb problemàtiques específiques (zones desfavorides, de muntanya, periurbanes...), en definitiva, una Europa on la pagesia sigui capaç d'atendre les preocupacions i demandes dels consumidors pel que fa a la sanitat i seguretat alimentàries, la qualitat, la protecció del medi ambient i el benestar animal, així com de gestionar de forma sostenible el paisatge agrari productiu, aportant la seva contribució social, cultural i econòmica al món rural i al conjunt de la Unió Europea.

En aquestes línies de treball sindical sobre la PAC, la Unió de Pagesos de Catalunya ha d'aconseguir que l'administració depuri d'aquesta política comuna els propietaris que ni eren, ni són titulars d'explotacions agràries i que continuen gaudint de les primes de la PAC; el suport directe d'aquesta política s'ha d'adreçar únicament als titulars reals de les explotacions agràries i, en concret, als explotants directes, tal com es defineix en l'article 2.1 dels nostres Estatuts.

B.3.- Pagesia professional.

La Unió de Pagesos de Catalunya als darrers congressos i assemblees ha definit com a objectiu el d'assolir que el subjecte de les polítiques estructurals agràries sigui l' explotant directe, tot destacant com a preferent dins d'aquest col·lectiu l'agricultor a títol principal.

Tot i haver aconseguit aquesta preferència en nombroses ocasions, des de l'inici de la redacció del "Marco Nacional de Desarrollo Rural 2007-2013" el ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA) ha estat treballant per obrir les línies d'ajut estructurals, començant per la incorporació de joves, continuant per les persones que desenvoluparan l'agricultura a temps parcial i culminant els canvis a favor, fins i tot, de simples propietaris d'una explotació agrària la titularitat de la qual estigui en mans d'una persona jurídica, en una imposició per la via de la normativa bàsica de l'Estat en la Llei (estatal) de desenvolupament sostenible del medi rural, que malgrat la forta oposició en solitari de la Unió de Pagesos de Catalunya no es va poder modificar.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de treballar aferrissadament per retornar, tant la Llei (estatal) de desenvolupament sostenible del medi rural, com la Llei (estatal) de modernització de les explotacions agràries, a la preferència real i legal de la pagesia professional tal com l'entendem al sindicat; ho hem de fer per garantir que, a més de la preferència, hi hagi una discriminació positiva en els instruments de foment de les administracions públiques vers els agricultors a títol principal.

No obstant això també s'haurà de tenir en compte una nova visió de l'agricultura com a productora de paisatge de forma prioritària. Tots sabem que hi ha explotacions que per les seves dimensions o per la seva situació geogràfica difícilment esdevindran rendibles econòmicament. No podem pretendre que tothom es dediqui a elaborar productes amb un alt valor afegit, ja que moltes vegades la manca de capital humà en aquestes explotacions ho fa impossible. Per tant, convindria pensar a posar en valor el simple fet de produir paisatge. Es tracta d'un nou concepte de pagès, que poc té a veure amb el que sempre s'ha contemplat. Temps enrere, es parlava dels pagesos com a jardineros del territori d'una forma una mica pejorativa. Ara ens cal tocar de peus a terra i donar cabuda també a aquest nou concepte de pagès, on el pagès, això sí, sigui partícip de la planificació i de les directrius del paisatge. Si s'està fent un servei a la societat, al turisme, a la diversitat, cal exigir unes contraprestacions econòmiques justes i adaptades a la realitat i a la feina realitzada. I aquestes han de ser tant per a aquest tipus d'explotacions, com per al pagès professional en la mesura que li correspongui. Reconèixer l'existència d'aquests dos models d'explotacions on la valorització de la funció paisatge és essencial i amb el temps pot ajudar a fixar algunes d'aquestes explotacions.

B.4.- Legislació sobre comerç i de defensa del consumidor.

La Unió de Pagesos de Catalunya ja fa un temps que demana que els poders públics competents legislin sobre el comerç agroalimentari, per tal de fer-lo transparent i que posi les eines que el mercat únic europeu ens permet **per lluitar contra els abusos en els marges comercials** i en la morositat en el cobrament dels nostres productes.

La Comunitat Europea ha anat establint un conjunt de normes, requisits i obligacions (fitosanitàries, mediambientals, de benestar animal...) a la producció agrària, els quals superen les exigències de la FAO i de l'OMC i situen les exigències europees quant a producció en els nivells més alts del món; no obstant això, la informació sobre aquestes característiques no es presenta de forma veraç als consumidors, ni els resulta entenedora, com tampoc no ho són els preus que paguen i la seva formació.

Aquesta situació afecta negativament tant la pagesia com els consumidors, per això es proposa establir una **legislació sobre el comerç i defensa dels drets dels consumidors** que garanteixi:

- a) un límit màxim de 30 dies per al cobrament dels productes, sense possibilitat d'allargament per pacte entre les parts,
- b) l'obligació d'incloure en l'etiqueta sota les exigències de quina regulació sobre producció (CE, FAO o OMC) d'aliments s'han produït, i la dotació de mitjans perquè la Generalitat de Catalunya faci campanyes als mitjans de comunicació i a les escoles per tal d'informar del significat d'aquest nou etiquetatge i de les conseqüències per a les persones i el medi ambient cas de seguir el mètode comunitari o els altres mètodes,
- c) mesures que afavoreixin i facilitin la transparència del mercat, amb la regulació dels contractes, que ha d'establir l'obligatorietat d'una relació contractual en totes les transaccions comercials i aconseguir relacions equitatives entre productors i la resta d'operadors, i per altra banda, la traçabilitat dels preus: la transparència en els preus ha de contemplar un coneixement exacte de la formació del preu en cada graó de la cadena agroalimentària. És per això que cal exigir a aquelles empreses que reben i volen continuar rebent ajuts que el preu que paguen el producte sigui almenys el cost de producció, i
- d) una regulació dels marges comercials que propiciï una millor participació del productor en el preu final del producte i un mecanisme de gestió de crisi quan es produeixi una situació de crisi de preus.

A més, fa temps que constatem que no hi ha un control efectiu de les importacions i de la preferència comunitària, fet que comporta una situació de competència deslleial de les nostres produccions respecte a les produccions de països tercers. Cal que l'administració faci complir la normativa

comunitària reforçant els controls en frontera, tant en mitjans materials com humans, i que així es respectin els contingents d'importació estipulats per la Unió Europea, es respecti la normativa relativa als preus d'entrada, es controlin les condicions fitosanitàries, els requisits mínims de qualitat i els nivells de residus dels productes importats procedents de països tercers. En fi, tot i que som conscients que, ara com ara, les normes sobre el comerç internacional no ho permeten, cal continuar treballant per tal que els productes que vénen de fora tinguin les mateixes exigències que els que tenim aquí, com per exemple, exigir la traçabilitat en l'etiquetatge del producte i reciprocitat en els productes fitosanitaris permesos, durant el procés de producció. Si no és així, no s'hauria de permetre l'entrada d'aquests productes.

El sindicat ha d'exigir la dotació dels recursos humans i materials adequats per exercir el control i la inspecció necessaris per fer respectar rigorosament la normativa en matèries d'etiquetatge, qualitat, comerç i defensa dels consumidors, així com un increment dels controls, inspeccions i sancions exemplars als qui la incompleixin, i en concret:

- a) al govern de l'Estat pel que fa al servei de control de les importacions dels països tercers, i
- b) al govern de la Generalitat de Catalunya pel que fa als punts de venda, al servei de frauds alimentaris i a l'Agència Catalana del Consum.
- c) Cal una relació més autèntica de les actuacions de la inspecció entre les diferents administracions (estat-comunitat autònoma-municipis), amb uns mateixos objectius i un pla d'actuació general, complementari un dels altres, del qual en faci un tot coherent.

A part, nosaltres, com a productors, també som consumidors de productes i *inputs* necessaris per dur a terme la nostre activitat. La Unió de Pagesos ha de treballar perquè es garanteixi el compliment de les normes en matèria de sanitat, seguretat alimentària i qualitat de productes. D'altra banda, tot i que parlem molt de mercats, cada cop més liberalitzats i de lliure competència, la realitat del sector agrari és que, mentre es liberalitza el mercat de productes que produïm, encara es manté, o cada cop està més monopolitzat, el mercat dels *inputs* que fem servir per produir. Per tant, la nostra tasca sindical se centrarà a denunciar aquestes situacions (monopolis existents en certs *inputs* que tenim els pagesos, com maquinària agrícola, fitosanitaris, adobs etc.), per tal que es garanteixi la lliure competència.

B.5.- El contracte de la pagesia amb la societat.

A Unió de Pagesos de Catalunya tornem a proposar de fer un veritable contracte per a un medi rural viu, entre la pagesia i la societat, representada aquesta última per l'administració pública, amb els objectius fixats als darrers congressos i assemblees del sindicat, ja que és més que evident que ni el frustrat pla pilot iniciat el 2005, amb la presa de pèl inclosa d'haver incrementat les exigències obligatòries i haver disminuït els ajuts a partir del 2007, ni els sistemes abreujat o general del Contracte Global d'Explotació (CGE), ja en marxa, el 2007 no responen a les propostes del sindicat, ni a les necessitats de la pagesia professional i del món rural català. Volem i exigim que la política agrària catalana, amb independència dels recursos europeus i estatals que es puguin captar, respongui realment a les necessitats i a la situació del sector agrari i forestal de Catalunya. A fi i efecte de preservar al màxim el nombre d'explotacions pageses com a eix vertebrador del món rural a Catalunya.

Continuem proposant un sistema contractual que, a partir d'un veritable pla d'explotació, integri les mesures de foment adequades. Dèiem que calia tenir en compte les característiques de la zona i de l'explotació, amb la finalitat d'adaptar els contractes als objectius i necessitats de cada territori.

Aquesta proposta s'ajustava al marc definit en la Llei 18/2001 d'orientació agrària i l'anomenàvem "Contracte per a un Medi Rural Viu".

Els objectius del sistema contractual que proposàvem eren:

- Facilitar l'accés a la terra dels pagesos joves i la incorporació de nous.
- Fomentar i promocionar la producció d'aliments amb distintius de Denominació d'Origen Qualificada (DOQ) i Denominació d'Origen (DO).
- Millorar les condicions de vida i de treball de la pagesia de totes les comarques de Catalunya.
- Manteniment del paisatge agrari i de l'espai natural.
- Ordenació de les pràctiques agràries.
- Innovació tecnològica.
- Seguretat i higiene en el treball

Per tant, l'objectiu és el de tenir una **estratègia d'integració dels instruments de foment (més i millor orientats), de desenvolupament rural i d'ajuts d'Estat**, que permeti simplificar les formalitats que es requereixen per obtenir els ajuts públics al sector agrari i que faciliti el compliment de les obligacions legals que configuren l'actual i futura regulació de l'activitat agrícola, ramadera i forestal. Tot això sense perdre de vista que el que es persegueix en última instància són unes explotacions rendibles, ja que en definitiva el desenvolupament rural en el seu conjunt és conseqüència de la creació de riquesa en el territori.

Aquesta estratègia per si sola no és cap solució, sinó que forma part d'una proposta per posar a disposició de les explotacions agràries una eina que faci de palanca de les estratègies econòmiques (sectorials, de comercialització...) i territorials. Són aquestes estratègies econòmiques, i no el contracte, les que garantiran la preservació d'un teixit agrícola, ramader i forestal sostenible i amb pagesia.

Però cal que l'administració pública doti adequadament i suficient aquestes iniciatives seguint l'exemple d'altres països de la Unió Europea, encara que adaptades a la realitat catalana. En el següent quadre d'aquesta ponència podeu observar comparativament l'esforç en polítiques pròpies dels diversos Estats de la Unió Europea. L'objectiu final i definitiu de la implantació del sistema contractual ha de ser el manteniment arreu de Catalunya, del màxim nombre d'explotacions viables. L'estiu de 2005, el llavors DARP va posar en marxa en forma d'experiència pilot a 4 comarques (Alt Urgell, Berguedà, Conca de Barberà i Pla de l'Estany), l'anomenat "Contracte Global d'Explotació" (CGE), del qual encara l'administració catalana no n'ha fet una avaluació profunda i detallada. Això no obstant, passats ja més de dos anys des de la seva posada en marxa, a Unió de Pagesos sí que ens atrevim a destacar qüestions rellevants sobre aquest pla pilot:

- a) L'èxit del CGE rau més en la capacitat d'establir una estratègia en l'assessorament de les explotacions, que no pas en el fet d'integrar els ajuts en una única convocatòria. Per tant, vista l'experiència, podem dir que el DARP no estava, i no ho està encara preparat per afrontar el repte que suposa deixar en mans de la diagnosi i el pla d'explotació els ajuts de foment que s'han integrat al CGE, com ho demostra també la convocatòria de 2007 del sistema general del CGE a tot Catalunya, amb limitacions que no es poden acceptar.

Cal destacar també la lentitud del DARP a l'hora de resoldre les sol·licituds de participació en l'experiència pilot. Segons la convocatòria, aquestes sol·licituds s'havien de resoldre el setembre de 2005 i no fou fins a principi de 2007 que els interessats van rebre les seves resolucions, que eren parcials, ja que encara els quedava pendent resoldre les seves sol·licituds d'ajuts agroambientals, les quals la Unió Europea va homologar per fins el novembre de 2007.

- b) Les mesures que finalment es van posar a disposició de les persones interessades contenen una línia conservadora, que el llavors DARP (que n'és el responsable polític i administratiu) va imposar, ignorant les propostes i suggeriments que Unió de Pagesos li havia fet. Així tenim com a exemple que les mesures adreçades a la fertilització i gestió de dejeccions ramaderes limiten molt i, fins i tot, n'hi ha que no s'han homologat a la Unió Europea. O bé,

ens trobem que es va permetre un CGE adreçat a la producció integrada només per a produccions concretes i no per a totes les orientacions productives. També ens varem trobar amb limitacions en l'accés al CGE a algunes figures jurídiques com les Comunitats de Béns i les Societats Civils Particulars.

- c) Un dels handicaps importants del CGE és que hauria de permetre la major simplificació administrativa possible i, en canvi, això no ha estat així. El DARP (ara DAR) ha tingut excessives prevencions i això ho veiem, per exemple, en la forma d'acreditar la titularitat de les explotacions. A més, el fet que el CGE valori des de diverses vessants a la vegada si es compleixen les obligacions d'una explotació fa que el col·lectiu d'interessats afirmi que hi ha excessives càrregues burocràtiques en el CGE.

El sistema general del CGE que el DAR ha posat en marxa molt esbiaixadament a final de 2007 ha aprofundit la línia de no respondre a les necessitats de recursos que requereix una eina d'aquesta naturalesa, han tornat a les limitacions a les inversions d'abans del CGE, s'han elevat les exigències, com per exemple, el fet de demanar 460 hores de formació reglada a aquells pagesos que s'incorporen i que ja han cursat hores de formació a la Formació Professional Agrària, i s'han reduït els ajuts a disposició de les explotacions per assumir el compliment de les noves exigències i compromisos, i han desaparegut els ajuts estatals assajats al pla pilot; tot plegat suposa que a Unió de Pagesos de Catalunya haurem de proposar i exigir al govern de la Generalitat i a les forces polítiques catalanes un canvi de tots aquests despropòsits i situar el sistema contractual català en el lloc que ja des de bon inici hauria d'haver tingut.

Qualsevol tipologia general de contracte que abasti l'explotació en el seu conjunt ha de ser extremadament escrupolosa en una veritable simplificació burocràtica, i aquest ha de ser un dels seus eixos bàsics, no n'hi ha prou amb la creació a efectes pràctics de l'administració d'un sistema integrat de gestió dels ajuts a les explotacions.

Un altre dels eixos bàsics és la qualitat del sistema d'assessorament posat a disposició de les explotacions agràries. La Unió de Pagesos de Catalunya és conscient que aquest sistema està en construcció, i que no assolirà l'abast i la qualitat necessàries fins que no hagi passat un període d'adaptació. La Generalitat de Catalunya ha de posar els recursos humans i econòmics per fer possible l'èxit del sistema d'assessorament, i garantir que en tot cas la formació i reciclatge dels assessors siguin els necessaris per assegurar una qualitat de primer ordre al servei prestat a les explotacions, tant en la diagnosi i el pla d'explotació, com en el seguiment dels resultats del projecte de cada explotació agrària. Aquest sistema d'assessorament s'haurà de simplificar i flexibilitzar el màxim possible per no convertir-se en una càrrega excessivament complicada per a l'explotació. L'altre eix bàsic és que les noves exigències socials (europees, estatals o catalanes), que en el marc dels sistemes generals de contractes del conjunt de l'explotació són escrupolosament exigides i controlades, han de disposar de totes i cadascuna de les línies de foment al màxim nivell permès per assolir-ne l'aplicació pràctica.

Quant a l'exigència general de disposar de la comptabilitat de l'explotació, hi ha d'haver, per incentivar la seva realització i demostrar la seva utilitat pràctica als titulars de les explotacions, una exigència de nivell baix acompanyada de la corresponent línia de foment. Tot i així, el sistema contractual ha de preveure un nivell voluntari de comptabilitat analítica i de gestió amb un ajut específic del màxim nivell permès.

PRINCIPALS MAGNITUDS UE-25	Ajuts estatals 2005 Meuros	FEOGA-G PAC 2006 Meuros	FEADER Mitjana 2007-2013 Meuros	Ocupació agrària 2005 Milers	VAB agrari 2005 Meuros	Ajuts estatals per ocupat Euros	% Ajut estatals sobre el VAB	Ajuts FEOGA-G per ocupat Euros	% Ajuts FEOGA-G sobre el VAB
Bèlgica	276	869	60	90	2.245	3066,67	12,29	9655,56	38,71
República Txeca	140	320	402	195	949	717,95	14,75	1641,03	33,72
Dinamarca	146	1.088	64	88	2.512	1659,09	5,81	12363,64	43,31
Alemanya	5.032	5.603	1.159	845	12.810	5955,03	39,28	6630,77	43,74
Estònia	35	33	102	35	208	1000,00	16,83	942,86	15,87
Grècia	86	2.843	530	545	8.423	157,80	1,02	5216,51	33,75
Espanya	358	5.972	1.031	987	24.910	362,72	1,44	6050,66	23,97
França	2.769	8.851	920	924	28.372	2996,75	9,76	9579,00	31,20
Irlanda	573	1.345	334	114	2.159	5026,32	26,54	11798,25	62,30
Itàlia	579	4.870	1.185	926	26.329	625,27	2,20	5259,18	18,50
Xipre	22	24	23	16	330	1375,00	6,67	1500,00	7,27
Letònia	45	41	149	130	277	346,15	16,25	315,38	14,80
Lituània	93	168	249	218	605	426,61	15,37	770,64	27,77
Luxemburg		33	13	3	101	0,00	0,00	11000,00	32,67
Hongria	564	607	544	187	2.386	3016,04	23,64	3245,99	25,44
Malta	21	1	11	3	57	7000,00	36,84	333,33	1,75
Holanda	622	1.141	70	258	8.532	2410,85	7,29	4422,48	13,37
Àustria	753	772	559	199	2.365	3783,92	31,84	3879,40	32,64
Polònia	955	991	1.890	2.386	6.107	400,25	15,64	415,34	16,23
Portugal	17	713	561	605	2.559	28,10	0,66	1178,51	27,86
Eslovènia	76	40	129	83	485	915,66	15,67	481,93	8,25
Eslovàquia	8	150	281	108	450	74,07	1,78	1388,89	33,33
Finlàndia	2.050	569	297	119	1.353	17226,89	151,52	4781,51	42,05
Suècia	309	759	261	98	1.100	3153,06	28,09	7744,90	69,00
Regne Unit	861	4.052	273	381	7.471	2259,84	11,52	10635,17	54,24
UE-25	16.388	41.854	11.095	9.543	143.095	1717,28	11,45	4385,83	29,25

Font: "Magnituds econòmiques de las ayudas estatales al sector agrario. Angel Luis Alvarez Fernández, Consejería de Ganadería, Agricultura y Pesca de Cantabria."

* Inclou tots els treballadors per compte aliè

Quant a l'exigència general de disposar d'assegurances agràries, no es podrà acceptar, sota cap condicionant, la seva contractació com una imposició obligatòria ni com a requisit indispensable per poder accedir als ajuts del DAR. Per altra banda, sí que s'ha de suggerir i encoratjar amb ajuts i unes condicions molt més adequades als riscos i costos de l'explotació, i que l'ajut a la contractació de les assegurances es col·loqui al màxim ajut permès per la Unió Europea. La Unió de Pagesos ha d'exigir que les línies d'ajuts s'obrin cada any i al temps que toca. Des de la Unió de Pagesos hem d'exigir la "finestreta única" en tots els tràmits.

B.6.- Agricultura de grup.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de treballar per anul·lar els entrebancs burocràtics i fiscals superant les contradiccions legals (per exemple, en el cas de les quotes lleteres) per a la constitució i posada en marxa de pactes i societats d'agricultura de grup amb majoria de pagesos i pageses professionals com a membres de la societat i en la participació en el capital social, així com per obtenir la igualtat de tracte amb els i les professionals individuals, ja que aquesta és una estratègia de primer ordre, tant per assolir explotacions agràries amb una dimensió econòmica adequada o per a l'explotació conjunta de béns que sense compartir-los no foren viables per a les explotacions individuals, com per permetre gaudir de les millores socials (descansos setmanals, vacances i baixes laborals) de què altres gaudeixen sense posar en perill la viabilitat de les explotacions.

B.7.- Projectes innovadors i noves oportunitats.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de treballar perquè sorgeixin projectes innovadors impulsats per la pagesia professional catalana, ja sigui individualment o col·lectivament, promovent una cultura d'innovació i aconseguint el suport i assessorament necessaris perquè puguin ser un èxit quan es posin en marxa. Aquesta tasca ha de permetre que s'aprofitin totes les noves oportunitats que es poden trobar, entre altres, fruit dels nínxols de mercat, de la producció, de l'elaboració i comercialització de produccions de qualitat o origen certificats, de la diversificació de l'activitat agrària (agroturisme, donar a conèixer les explotacions agràries a la resta de persones, artesanía alimentària, productes de pagès, producció d'energia...) o de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per apropar la producció als consumidors finals.

B.8.- Instruments per respondre a les crisis sectorials.

Considerem que el cessament anticipat dels pagesos, ramaders i silvicultors no ha de ser considerat com a pal·liatiu d'una situació concreta d'una crisi sectorial. Creiem que, el fet d'anivellar-nos a la resta de ciutadans que quan cessen de la seva activitat professional, hi hagi o no crisi sectorial, reben una pensió digna; és un dret que tenim i que com els altres professionals ens hem treballat, dret, per cert, reconegut i legislat. Per això defensem l'articulació d'un sistema que defensi les pensions dels pagesos, ramaders i silvicultors.

En la darrera Assemblea, el sindicat ja es va posar com a objectiu defensar que en les respectives organitzacions comunes de mercat s'hi incorporin instruments eficaços per fer front als riscos i les crisis. No obstant això, aquesta línia de treball no és suficient tal com es va posant de relleu amb les crisis sectorials que patim. Per tant, el sindicat ha de treballar perquè les polítiques estructurals de l'Estat i de Catalunya disposin permanentment d'instruments eficaços que ajudin a pal·liar aquestes situacions de crisi (finançament, ajuts de *minimis*, ajuts de reestructuració i salvament d'empreses en crisi, etc.) i instruments que permetin la sortida digna del sector (cessament anticipat, plans d'abandonament, etc.) quan la situació sigui del tot socioeconòmicament insostenible per a la pagesia professional.

B.9.- Formació.

Una vegada assolit l'objectiu de disposar del primer Pla de formació dels professionals agraris per compte propi a Catalunya (2007), a partir de 2008 s'ha d'implementar la seva posada en pràctica, la qual de ben segur no estarà exempta de dificultats, ja que les velles resistències en l'àmbit de treball de l'administració i dels sindicats obrers i patronals estan ben presents en un moment com l'actual,

en què l'Estat espanyol va en camí de deixar de ser un receptor net de fons europeus per la davallada dels recursos adreçats al seu desenvolupament econòmic. Això ha suposat significatives reduccions dels fons adreçats a Catalunya provinents del Fons Social Europeu.

No obstant això, la formació del capital humà de la pagesia catalana és una de les claus irrenunciables per afrontar amb èxit els reptes presents i futurs que tant el sector com el col·lectiu social tenim plantejats. Per això no és acceptable cap excusa financera, i menys si es té en compte que tampoc no s'està davant d'una gran despesa en termes absoluts; això si ha de suposar un increment i una adequació importants al que feia fins ara.

En el mateix discurs d'investidura del President de la Generalitat de Catalunya es posava en un lloc rellevant de l'agenda política del nou govern el pla de formació de la pagesia, per això considerem que ha arribat l'hora que qui té la màxima responsabilitat de coordinar i impulsar la tasca interdepartamental del govern faci possible l'aplicació i desplegament de les millores, actuacions, prioritats i canvis en matèria de formació que el Pla de formació dels professionals agraris per compte propi a Catalunya ha recollit.

Per altra banda, cal també aprofundir en l'assoliment dels plantejaments quant a la formació reglada i no reglada ja proposats a la IXa. Assemblea de la Unió de Pagesos de Catalunya (Pallars 2006).

B.10.- Assegurança d'explotació.

Els danys provocats per les adversitats climàtiques, en moltes ocasions, superen fins i tot les pèrdues de produccions. Per tant, per establir la renda de la pagesia davant de les pèrdues ocasionades per aquestes adversitats és necessari que hi hagi un desenvolupament important de l'assegurança agrària, l'objectiu del qual ha de ser la posada en pràctica d'una assegurança integral per a l'explotació, que garanteixi com a mínim els costos de l'explotació i que es realitzin accions positives envers els professionals. No obstant això, les dificultats que ja coneixem i hem patit a l'hora de concretar en una realitat aquesta proposta ens porten a proposar també que, mentrestant, almenys es revisin les diverses línies i cobertures, inclosa l'adequació als rendiments reals i actuals de l'explotació, així com la limitació a les franquícies abusives i que els mitjans de detecció de danys, siguin efectius. Cal seguir impulsant des de l'administració el foment i la millora de les assegurances agràries, ja que en aquests moments tan sols s'assegura una quarta part de tot el producte final brut agrari.

L'assegurança d'explotació ha de contemplar els boscos. També cal impulsar noves línies d'activitats complementàries i aconseguir que el complement que aporta la Generalitat de Catalunya s'incrementi en els casos que l'assegurança es contracta a través d'un col·lectiu professional del sector.

B.11.- Desenvolupament territorial.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha d'exigir la paritat real en la prestació de serveis públics al món rural (educatiu, d'atenció i assistència als infants, gent gran o amb discapacitats, sanitaris ...), així com per aconseguir mesures (ajuts, beneficis fiscals...) per pal·liar els sobrecostos (econòmics i de temps) que suposa l'accés als serveis públics per la seva llunyania, fins i tot sovint quan s'ha d'anar forçosament a la capital de la comarca, oferir una veritable igualtat d'oportunitats a les dones al món rural i també, establir la població rural que, per la llunyania als serveis públics, abandona les zones rurals més febles; es tracta d'un objectiu essencial per al manteniment de moltes zones de la Catalunya rural. Aquestes mesures han de tenir especial incidència en el cas de la població agrària disseminada, o no.

Avui, quan l'accés a les TIC sembla una fita que cal aconseguir per a tothom, en el medi rural ens trobem amb la paradoxa que la qualitat de la telefonia fixa es troba en situació precària per la manca de manteniment de les infraestructures corresponents. Les multinacionals de la telefonia fixa no hi esmercen els esforços necessaris, i moltes vegades, aquest manteniment l'ha de fer el mateix abonat,

que per la seva banda paga religiosament el servei de manteniment de les línies. La telefonia és un servei públic prestat per empreses privades, que posen el seu compte de resultats per damunt del servei que han de donar als seus abonats. L'administració ha de vetllar per fer-ne el seguiment i canviar aquesta situació.

També volem posar en un lloc destacat de la nostra agenda sindical el fet de trencar la divisòria digital existent ja avui a Catalunya a les llars de força municipis rurals, així com pel que fa a la manca de cobertura de la telefonia mòbil i l'accés a les noves tecnologies, com ara la banda ampla, a massa zones que són els llocs de treball de la pagesia professional. En la taula següent es pot observar la distància existent (2006) per comarques en les llars amb banda ampla:

Accés a les TIC, banda ampla a les llars 2006.	% de llars amb banda ampla
Priorat, Noguera, Terra Alta, Montsià i Pallars Sobirà	<20%
18 comarques (cap de l'àrea metropolitana)	>20% al 25 %
Segrià, Conca de Barberà, Gironès, Selva, Baix Camp, Pla d'Urgell, Anoia, Vallès Oriental i Osona	>25% al 30%
La resta de l'àrea metropolitana	>30% al 40%

Font: Anuari d'estadística de Catalunya 2007. Institut d'Estadística de Catalunya.

En aquest apartat volem reiterar la necessitat de redoblar els esforços per assolir els objectius del manifest de muntanya, assumit com a resolució a l'anterior Congrés de la Unió de Pagesos de Catalunya (Tortosa, 2004), ja que, fins i tot, a la primera oportunitat que des de la Generalitat de Catalunya es regulessin les indemnitzacions compensatòries de les zones de muntanya i altres de desfavorides, en el recentment aprovat PDR de Catalunya 2007-2013, el govern no ha tingut la sensibilitat necessària per col·locar les primes al nivell necessari per compensar els desavantatges naturals que suporta la pagesia professional que desenvolupa la seva activitat en aquestes zones, encara que es resideixi en municipis limítrofes.

B.12.- Elaboració de la producció pròpia.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de continuar defensant i treballant per potenciar i desenvolupar les produccions catalanes, i dins d'aquest àmbit, n'ha de ser un apartat destacat l'elaboració i comercialització dels productes dels petits productors, ja que és bàsic aconseguir una veritable simplificació dels requisits i tràmits, així com una fiscalitat impulsora d'aquesta activitat. Tot i haver assolit la promulgació del Decret 20/2007, de 23 de gener, pel qual es dicten normes específiques en matèria de seguretat i qualitat agroalimentària per als petits establiments agroalimentaris en un entorn rural, aquest només estableix de quina manera es pot proposar i homologar una guia de simplificació del sistema d'anàlisi de perills i punts de control crític dels petits establiments (menys de 10 treballadors i una facturació inferior a 2 milions d'euros), per això, la Unió de Pagesos de Catalunya ha de promoure l'elaboració de les guies sanitàries que suposin realment la simplificació del sistema.

Com a forma d'obtenir valor afegit a la producció en l'entorn rural, aquests petits establiments i les seves activitats quan són de titularitat de pagesos i pageses professionals han d'assolir el màxim nivell de suport públic permès per la normativa europea, i que per ara no s'aplica a Catalunya. També s'han de tenir en compte les necessitats d'aquests professionals en el marc del Pla de formació dels professionals agraris per compte propi a Catalunya i en els serveis d'assessorament adreçats al sistema contractual català de contracte entre la pagesia i la societat.

B.13.- Medi ambient.

Aigua.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha de defensar que l'activitat agrària, com a activitat econòmica, sigui tractada equitativament respecte de les altres activitats econòmiques, i no com ara que, en cas d'haver-hi mancances de disponibilitat del recurs, primer i de vegades únicament, es limita l'activitat agrària i només després altres sectors econòmics. Proponem l'ordre de prioritats:

- 1- Ús de boca
- 2- Ús agrari
- 3- Ús industrial
- 4- Ús lúdic o d'oci

Des del darrer Congrés de la Unió de Pagesos, l'ACA ha seguit treballant per la implementació de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA). D'acord amb aquesta Directiva, el Pla d'Acció per a 2007-2010 de l'Agència té com a objectiu tenir aprovats el desembre de 2009 els plans de gestió de conca i el nou Pla de gestió del Districte de conca fluvial de Catalunya. Aquest Pla de gestió es posarà a la disposició del públic, durant un període mínim de sis mesos, un any abans de la seva aprovació per tal que s'hi facin les observacions i aportacions que s'estimin adients. El Pla de gestió inclourà un resum del Programa de Mesures, que continuarà els treballs (plans i programes), i les mesures de gestió que s'han de dur a terme per assolir els objectius de la DMA. Hi ha plans i programes que afecten especialment el sector agrari, entre d'altres, els següents:

- Pla sectorial de cabals de manteniment: aprovat el 2006 i pendent d'implementar mitjançant uns plans zonals que s'han d'elaborar.
- Programa per a l'eficiència en la utilització i millora de la qualitat de les masses d'aigua subterrànies del Baix Ter i el Baix Llobregat. En redacció.
- Pla per a l'ús eficient de l'aigua per a reg agrícola. En redacció.
- Programa de reutilització d'aigua a Catalunya. Redactat un document preliminar.
- Pla de gestió de la sequera: iniciat com a conseqüència de la sequera de l'any 2005, és en fase d'elaboració i de millora a partir de l'experiència obtinguda i dels plans elaborats des d'altres organismes de conca.

Cal que la Unió de Pagesos treballi de forma conjunta els plans de conca de les diverses zones de Catalunya.

Respecte de la tributació de l'aigua, per tal d'establir la distribució de costos entre els diferents usuaris i els sistemes i instruments de repercussió dels costos, l'ACA té previst dur a terme el 2008 un debat sobre un nou model d'actuació i finançament del cicle de l'aigua, partint del concepte de recuperació de costos dels serveis relacionats amb el cicle de l'aigua de la DMA.

L'agricultura és una activitat sotmesa a les irregularitats climatològiques i, en un país com el nostre, de clima mediterrani, fonamentalment sec i torrencial, hem de ser capaços de preveure els efectes de les sequeres i les riudes, proveir d'aigua la població i fer possible el reg dels cultius a l'estiu.

El pagesos i les pageses conscients d'aquesta problemàtica i de les característiques del nostre entorn natural refermem el nostre compromís amb la gestió de l'aigua, tant en el consum com en la seva qualitat, i per això seguirem impulsant l'organització dels usuaris perquè creiem que és la forma de poder gestionar directament els interessos comuns i potenciar un ús eficient de l'aigua.

Des de l'any 1985 l'aigua va passar a ser "un bé públic", i tal com es descriu en el preàmbul de la Llei 29/1985, de 2 d'agost, és un recurs natural escàs, indispensable per a la vida i per a l'exercici de la immensa majoria de les activitats econòmiques. Per la qual cosa cal trobar un bon model sobre el

domini i les tributacions sobre l'aigua perquè hi ha interessos contraposats entre l'ús de boca, la indústria i l'agricultura.

L'aigua s'ha de considerar com un recurs natural, l'explotació del qual ha d'anar lligada a les mateixes conques, i en la seva gestió hi ha de participar la gent del territori on són aquestes.

Els pagesos i les pageses de les comarques de Catalunya han patit de des de fa dècades aquesta competència per l'ús de l'aigua arreu dels territoris. El desenvolupament industrial primer i l'urbanístic després han estat determinants en la configuració d'un model de "creixement" desordenat, contaminador i consumidor de recursos a les nostres comarques i, a hores d'ara es fa necessari un reequilibri intern de la zona, que permeti assolir la qualitat de vida que la nostra societat reclama. I en aquesta mateixa línia cal replantejar la gestió i l'ús de l'aigua amb criteris de sostenibilitat i amb un tracte igualitari entre els diferents sectors socials i econòmics, ja que generalment sempre s'acaba discriminat negativament l'ús agrícola de l'aigua. La pagesia, amb la implementació de tècniques productives més racionals (producció integrada i ecològica), ha permès minimitzar cada cop més l'impacte de l'activitat agrària sobre el medi.

A Unió de Pagesos de Catalunya considerem que, davant de l'embranchida poblacional i urbanística i de tot el ventall d'infraestructures que l'acompanyen, hem de fer evident el compromís del sector agrari en l'ús eficient de l'aigua i en la necessitat de defensar les concessions agràries atorgades i, fins i tot, incrementar-les quan sigui necessari. Així mateix és imprescindible legalitzar aquelles concessions històriques que constitueixen consums reals i regulars any rere any, però que per diferents motius no s'han posat al dia. Aquesta és una responsabilitat dels regants, però també de l'administració, que ha de facilitar en l'àmbit burocràtic que això sigui possible. De fet, per a una bona gestió de l'aigua, és fonamental conèixer quanta en tenim i quins usos se'n fa, tant a escala de les aigües superficials, com de les subterrànies.

L'aigua és un element vital per a les plantes i els animals. En la producció vegetal hi ha una relació molt estreta entre la producció i les disponibilitats d'aigua, de tal manera que genèricament les disponibilitats concretes d'aigua ens marcaran les potencialitats productives per fer aliments sostenibles, quant a preus i mediambientalment perquè estaran produïts a la vora, afavorint l'equilibri territorial de les persones i del medi.

I la gestió i l'ús de l'aigua, arreu de Catalunya, cal plantejar-los amb criteris de sostenibilitat i sense prioritats excloents, que fins ara, sempre han discriminat negativament l'ús agrícola de l'aigua. Per exemple, respecte de la prelación dels usos de l'aigua, caldria diferenciar l'ús de boca de l'aigua i el destinat a activitats recreatives (piscines, jardins públics i privats, golfs, etc.), que haurien de ser menys prioritaris que l'ús agrari destinat a la producció d'aliments. L'activitat agrària cal que sigui respectada pels seus valors productius i ecològics, necessaris per garantir l'habitabilitat del territori.

La Unió de Pagesos, en uns moments de forta sequera i de limitats recursos hídrics i tenint en compte el valor estratègic de l'agricultura, entén que la gestió de l'aigua ha d'anar lligada a l'ordenació territorial, i aquesta ha de preveure quins han de ser els espais agraris, qüestió encara pendent de definir a principi del segle XXI. En alguns casos, aquests espais només es podran mantenir com a agraris mitjançant l'aigua de reg. En un context d'escassetat d'aigua, és necessari introduir criteris socials en el seu repartiment. Cal recordar que el desenvolupament de l'agricultura de regadiu ha permès el desenvolupament paral·lel de tota una sèrie d'activitats derivades, com les ramaderes, agroindustrials i de serveis, que són la base d'algunes comarques catalanes i fan realitat l'estabilització de la població i l'equilibri territorial.

A Catalunya, de l'1.000.000 d'hectàrees de superfície agrària útil (SAU), el regadiu n'ocupa 255.994 hectàrees (28 % de la SAU) i produeix el 70% de la producció final agrícola. A escala estatal, segons el Pla Hidrològic Nacional, la superfície regada supera els 3,3 milions d'hectàrees, amb una demanda de 26.000 hm³/any, que representa el 80% de la demanda d'usos de consum a escala de tot l'Estat. D'altra banda, l'agricultura de regadiu, que representa un 15% de la superfície cultivada, subministra aproximadament el 50% de la producció final agrària estatal.

Aquestes dades i la manca d'informació de la societat sobre el regadiu comporten que la imatge del regadiu sigui el d'una activitat que malbarata l'aigua, un bé natural limitat, essencial i no substitutiu. Així, a diferència de l'opinió pública divulgada de què l'aigua utilitzada per les centrals hidroelèctriques es retorna en la seva totalitat als rius, no s'ha divulgat que els regadius retornen una mitjana d'un 20% de l'aigua al medi, que recarrega els aqüífers o els rius, que pot ser utilitzada per al mateix o per a d'altres sistemes de producció, i que en un altre percentatge important arriba al consumidor transformada en forma d'aliments, ja siguin productes carnis o vegetals.

A Unió de Pagesos estem d'acord que els recursos que es destinen als regadius s'han d'utilitzar d'una forma eficient. L'ús eficient de l'aigua de reg és una necessitat que la Unió de Pagesos fa molts anys que té assumida i que els regants han anat fent realitat, tot i que encara queda molt camí per córrer. I perquè això sigui possible, cal que la inversió que ha de fer els pagesos sigui assumible per a la seva economia. Això vol dir que l'administració ha de modificar el Decret Legislatiu 3/2003, pel qual s'aprova el text refós en matèria d'aigües de Catalunya, de manera que la part pública destinada a la modernització i millora de regadius sigui del 85%, i no del 60% com fins ara. Actualment ja es disposa de la tecnologia necessària i el que cal és destinar-hi els ajuts suficients per aplicar-la.

Amb aquest objectiu, la Unió de Pagesos seguirà treballant per tal que les inversions necessàries per a la millora de l'eficiència dels regadius tradicionals puguin ser assumides per la pagesia, prioritzades per l'administració, i perquè es compleixi el Pla de Regadius de Catalunya (Acords de Govern de 27 de febrer de 2007), que preveu modernitzar fins a 175.000 hectàrees de regadius en els pròxims anys, amb una inversió total prevista de 1.926 milions d'euros i una inversió prevista de 293 milions d'euros en el període 2007-2011.

L'augment de l'eficiència en els regadius tradicionals demana una posada en marxa de sistemes, ja siguin per degoteig o aspersió, i acompanyats de canvis com és ara l'anivellament de parcel·les, el càlcul de les necessitats dels cultius, tenint en compte també la seva ubicació i introduint nous elements estructurals per reduir el consum d'aigua mitjançant basses de regulació, revestiment de canals i sèquies etc. Per tant, cal també una aposta important i clara del DAR, que estableixi una línia específica d'ajut a les inversions en reg dintre de la parcel·la, de manera que el regant pugui fer compatible aquest tipus d'inversions amb les de modernització de la xarxa hidràulica de la seva comunitat de regants. La reutilització d'aigües depurades ha d'anar acompanyada de mesures que en garanteixin la qualitat, és a dir, que les instal·lacions de depuració tinguin incorporat el tractament terciari (tractament fisicoquímic i desinfecció); la construcció i el funcionament sempre ha d'anar a càrrec de l'administració, i és aquesta la responsable de la gestió i de la qualitat de les aigües depurades.

La Unió de Pagesos, ateses les circumstàncies de l'entorn en què ens trobem, del clima que tenim i de la generació de riquesa que representa la possibilitat del regadiu, totes elles, qüestions ja esmentades anteriorment, no pot renunciar –i entenem que el Govern i la societat tampoc–, a poder transformar noves hectàrees de secà en regadiu, en especial les d'aquelles zones que fa molts anys que esperen convertir-se en futures noves zones de regadiu. Som conscients que per fer-ho possible, cal poder disposar de més oferta, o senzillament d'embassar-la quan el clima mediterrani ens l'ofereix. Pensem que cal una aposta clara per fer petites actuacions repartides pel territori, consistent en la construcció de grans basses de regulació i emmagatzematge. Aquest augment de capacitat d'oferta, combinat amb una decidida aposta per la reutilització de les aigües per destinar-les a ús agrari, és la base per a noves transformacions.

S'està definint, per tant, un nou marc per a la gestió de l'aigua a Catalunya i la Unió de Pagesos hauria de liderar un procés de concertació per defensar l'ús agrari de l'aigua i els nostres posicionaments i aconseguir arribar a un pacte nacional de l'aigua. En aquest procés, el sector agrari amb el lideratge de la Unió haurà de concertar amb la resta de la societat una disponibilitat adequada d'aigua per als regadius, on el valor intrínsec de l'aigua per a aquest ús sigui zero, una definició dels espais agraris que han de ser de regadiu, el suport necessari per a la seva modernització i la participació del sector agrari en els diferents òrgans de participació. El reg, com a activitat humana, utilitza l'aigua com a recurs primari, però el retorna en forma d'aliments, recarrega

d'aqüífers i manteniment de la capa fèrtil de la terra, i pràcticament net, degut al la depuració que fa el mateix procés d'infiltració. Per tant, l'agricultura no gasta aigua, només la utilitza sense trencar-ne el cicle. Per aquest motiu, i davant de la forta pressió social, cal una aposta decidida de totes les administracions per una modernització de regs viable i que no hipotequi el futur de les explotacions.

La Unió de Pagesos treballarà per fer entendre a la resta de la societat i als seus representants que el creixement urbanístic del país ha d'anar en concordança amb els recursos hídrics disponibles, i que en cap cas la nova demanda d'aigua per part dels nous creixements urbans, vagi en detriment del sector agrari.

Fertilització/dejeccions/zones vulnerables

En el darrer Congrés constatarem l'ampli desplegament normatiu dut a terme des de la declaració de les primeres zones vulnerables l'any 1998 i el fet que la millora de les pràctiques d'adobatge i de la gestió de les dejeccions ramaderes no se soluciona només amb l'aprovació de normatives. És necessari que les normes no siguin arbitràries i sobretot posar a l'abast dels pagesos i les pageses la formació, l'assistència tècnica i els mitjans necessaris.

Aquests últims quatre anys, però, la manca de regulació per part del DAR, que des del juny de 2004 hagués hagut d'aprovar un nou programa d'actuació per a les zones vulnerables, ha estat substituïda per un excés de regulació per part dels ens locals, fins i tot, fora de les zones vulnerables, arrossegats per un excés de zel i proteccionisme exacerbats en un intent desesperat de reduir els continguts de nitrats en les captacions d'aigua per al consum de boca, moltes vegades aprovant ordenances sobre fertilització i gestió de les dejeccions ramaderes, sense massa criteri tècnic ni científic, regulant aspectes i establint prohibicions contràries a la normativa sectorial vigent i perjudicant les explotacions agràries d'aquests municipis. La Unió de Pagesos ha presentat al·legacions a més de 20 ordenances i ja n'ha recorregut algunes davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i les primeres sentències ens estan donant la raó.

La Unió de Pagesos ha d'exigir al DAR que clarifiqui el marc que regula la fertilització i la gestió de les dejeccions ramaderes amb l'aprovació del Pla d'actuació aplicable a les zones vulnerables i que aquesta normativa sectorial, arribi als ajuntaments.

Respecte a les dejeccions ramaderes, la Unió de Pagesos ha de seguir defensant l'ús prioritari de les dejeccions com a adob i exigir al DAR els recursos necessaris per incrementar la capacitat d'emmagatzematge i per a ajuts agroambientals per fomentar l'ús de les dejeccions. Per totes aquelles situacions d'excedents estructurals, la Unió de Pagesos ha de treballar aprofitant les noves eines, com GEFER, per trobar-hi solucions. Cal fomentar, a través d'ajudes al transport o d'altres, el trasllat d'excedents de les zones on es generen les dejeccions a zones on manca matèria orgànica i que afecta la productivitat del sòl.

Legalització Explotacions ramaderes//model ramaderia.

El procés d'adequació a la Llei 3/1998 s'està tancant, el DMAH es marca com a termini per resoldre totes les sol·licituds el 30 d'abril de 2008 (d'acord amb el termini màxim establert amb la modificació de la Llei 16/2002 aprovada amb la Llei 42/2007, de 13 de desembre), i un dels sectors que més ha complert ha estat el ramader. Sobre la taula ja hi ha, però, una nova proposta de Llei de prevenció i control ambiental que substituirà la Llei 3/1998 que introduirà canvis respecte de la Llei del 1998, a la qual la Unió de Pagesos ja va presentar unes primeres al·legacions l'octubre de 2007.

La Unió de Pagesos haurà de seguir de prop la tramitació d'aquesta nova llei per tal que el nou règim d'intervenció administrativa no sigui més complex i costós que el règim actual per a les explotacions ramaderes i que es garanteixi que els criteris aplicats siguin uniformes a tot Catalunya per evitar greuges comparatius entre explotacions.

Caça.

Unió de Pagesos de Catalunya ha proposat en unes quantes ocasions i continua demanant l'aprovació d'una Llei de caça catalana que resolgui d'una vegada per totes els danys que provoca a l'agricultura la fauna salvatge i cinegètica, els quals són responsabilitat de la societat en el seu conjunt. I qui gestiona els interessos de la societat en general és l'administració. Per tant, cas que no es pugui determinar clarament qui és el responsable directe dels danys que provoca la fauna salvatge i cinegètica a l'agricultura, que en sigui l'administració.

Unió de Pagesos de Catalunya proposa establir un marc normatiu que permeti als pagesos i les pageses presentar la reclamació per danys, i que estableixi les compensacions i els terminis per resoldre aquestes reclamacions.

D'altra banda, cal establir un reglament específic per al control de danys, en zones especials (zones de seguretat, PEIN, ZEPA...), on la fauna també causa estralls en l'agricultura. En aquest marc normatiu caldria establir així mateix la possibilitat de reclamar danys, i establir les compensacions i els terminis per resoldre aquestes reclamacions, davant l'administració responsable de la gestió de la zona. Reclamem l'existència de mecanismes que permetin lluitar contra la proliferació excessiva de determinades espècies.

Fauna salvatge.

Tal com es va aprovar al Manifest de les comarques de muntanya, del IX Congrés de la Unió de Pagesos, celebrat a Tortosa el 27 de març de 2004, la fauna salvatge perjudica especialment els interessos de la pagesia.

A Unió de Pagesos estem a favor de la biodiversitat, i de la supervivència de les diferents espècies, però hem arribat a un punt, en determinades comarques, on la possibilitat de fer agricultura i ramaderia ha esdevingut impossible a causa dels danys produïts per la fauna salvatge. Això ha fet que cada vegada més zones del territori quedin ermes, avanci el bosc i augmenti exponencialment el risc d'incendis i la davallada de la, –d'entrada –, buscada biodiversitat.

I l'administració n'és la responsable, i ho serà dels efectes cada cop més greus que remaquem en el paràgraf anterior, si no hi posa remei i si no escolta les propostes que des de la pagesia i des de la Unió de Pagesos li hem fet arribar en repetides ocasions. De vegades ho és per no actuar, per no desenvolupar una normativa que protegeixi els pagesos i, per tant, els conreus, dels danys de la fauna, i en d'altres ocasions ho és per accions fetes sense sentit comú, com en el cas de la reintroducció de diferents espècies de fauna superior com ossos i/o llops. No és possible reintroduir aquestes espècies, o d'altres, sense el consens social del territori i dels pagesos i, sobretot, sense l'habilitació paral·lela d'un veritable ajut, de tramitació ràpida i eficaç, que compensi totalment els danys causats i el període improductiu que en resulta.

L'administració ha d'establir un marc normatiu que reguli aquestes ajudes per danys directes de la fauna salvatge, sigui procedent d'espais naturals protegits o de la resta del territori, i que n'habiliti d'altres per fer possible la instal·lació de mesures de protecció, com tanques, pastor elèctric, etc., de manera que el pagès, no tingui cap cost addicional per l'acció de la fauna salvatge. Fins ara, els pagesos hem estat atipant aquestes espècies i els costos han recaigut íntegrament en nosaltres mateixos, ja és hora que a partir d'ara el cost recaigui sobre el conjunt de la societat.

A tota la problemàtica de danys, cal afegir-hi el problema sanitari que poden representar aquestes espècies. Els remugants salvatges i els porcs senglars són transmissors de brucel·losi, de tuberculosi, etc., i estan en contacte directe amb el bestiar de les explotacions ramaderes, que sí que duen a terme les corresponents campanyes de sanejament. Calen controls tan exhaustius com els que reben les explotacions ramaderes.

Representativitat als òrgans de gestió dels espais naturals protegits.

Després de 30 anys de democràcia i 29 anys d'Estatut d'Autonomia amb competències en l'àmbit dels òrgans de gestió i consulta dels espais naturals protegits, el Departament de Medi Ambient i Habitatge no ha resolt encara la manca de representació democràtica, tot i que aquesta la tenim des de l'any 1994 a partir de la realització de les primeres eleccions sindicals, de la pagesia professional catalana en la majoria d'aquests espais. Aquesta situació és del tot injustificable, provoca la manca de participació dels legítims representants del sector en aquests òrgans, així com la manca de concertació respecte als conflictes i les tensions existents entre l'activitat agrícola, ramadera o forestal, cinegètica i l'administració gestora.

La Unió de Pagesos de Catalunya ha d'exigir al govern i a les forces parlamentàries, que en un termini breu es donin les condicions legals perquè la pagesia professional afectada per aquests espais naturals protegits tingui la seva legítima representació en tots i cadascun dels òrgans rectors i/o de gestió.

Forestal

Des de 1999, la Unió de Pagesos de Catalunya reivindica el retorn de les competències de l'activitat productiva forestal al DAR. Considerem que va ser un error el trasllat de totes les competències en aquesta matèria al Departament de Medi Ambient i Habitatge, i ha estat un error mantenir-ho. La gestió i el foment de les activitats agrícola, ramadera i forestal van lligats en la majoria de les explotacions agràries catalanes, i, per tant, la seva desvinculació només ha estat una complicació per als administrats, i ara que es potencien models integrats de gestió de l'explotació, una trava que no ha tingut desllorigador.

Es tracta d'una activitat productiva i no pas d'una gestió paisatgística, vinculada des de sempre, a Catalunya, al sector agrari per la seva explotació com a recurs per l'aprofitament de la fusta o com a valorització energètica.

La Unió de Pagesos ha d'exigir que de la fertilització/dejeccions/zones vulnerables, la legalització d'explotacions ramaderes, la caça i el sector forestal, se'n torni a fer càrrec el DAAR.

Reclamem l'existència d'un pressupost de les administracions competents, d'acord amb la importància que tenen els boscos a Catalunya.